

Uumajan käräjäoikeus
mmd.umea@dom.se

2018-12-12

KÄÄNNÖS

Ref. Mål M 1828-18, Domare 2:5

RAJAJOKIKOMISSION LAUSUNTO LUONNONSUOJELUVIRASTON HAKEMUKSESTA. RAJAJOKIKOMISSION MYÖNTÄMÄN TAPULIN KAIVOSTOIMINTAA JA PAJALAN KUNNASSA TOIMIVAA KAUNISVAARAN RIKASTAMOA KOSKEVAN TOIMILUVAN OSITTAINEN PERUUTTAMINEN

Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio antaa asiassa seuraavat näkökannat:

Rajajokikomissio haluaa aluksi tuoda esiin, että Kaunis Iron-yhtiön kaivostoiminnan purkuvesistö Muonionjoki Pajalassa on rajajoki, johon sovelletaan rajajokisopimusta Suomen ja Ruotsin välillä. Sopimus tukeutuu YK:n kahteen puitesopimukseen, jotka määrittävät rajavesistöyhteistyön peruseriaatteet.

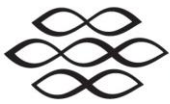
Rajajokisopimuksen tarkoitus on edistää rajanylittävää yhteistyötä vesi- ja kalastuskysymyksissä ja tavoitteena on turvata mahdollisuus rajajokien tasapuoliseen käyttöön tavalla joka edistää rajaseudun etua. Rajajokisopimuksen tavoitteena on lisäksi ehkäistä tulva- ja ympäristövahinkoja. Kaivostoiminnan purkuvesistönä olevaa Muonionjokea tulee käsitellä lupamenettelyissä kansainvälisenä vesistönä, jossa yhteydessä on otettava huomioon EU:n vesipuitedirektiivin ja suomalais-ruotsalaisen rajajokisopimuksen periaatteet ja tavoitteet.

Muonionjoki osana Tornion-Muonionjoen vesistöä kuuluu Natura2000-alueeseen sekä Ruotsissa että Suomessa. Vesistö on mm. merkittävä luonnonvaraisen lohen ja meritaimenen lisääntymisalue ja vertaansa vailla oleva merkittävin luonnonvaraisen lohen lisääntymisalue koko Itämeren alueella. Jokijärjestelmä on lisäksi yksi luonnontilaisimmista suurista vesistöistä Skandinaviassa.

Rajajokikomissio on tutustunut Luonnonuojeluviraston hakemukseen ja toteaa, että nykyisen luvan sisällön kattavuus ja sisältö voidaan kyseenalaistaa. Komissio toteaa erityisesti, ettei lupaa ole harkittu EU:n laji- ja elinympäristödirektiivin tai Natura2000-lainsäädännön mukaan, eikä sitä myöskään ole laadittu EU:n vesipuitedirektiivin vaatimukset huomioiden.

Komissio tuo esiin myös, että luvan yhteydessä määrätty ehdot taloudellisesta vakuudesta, jolla katetaan kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteet alittavat kustannustason, joka on esitetty Northland Resources AB:n konkurssipesän tilaamissa riippumattomissa konsulttiraporteissa.

Yhteiskuntataloudellisesti tarkastellen kaivostoiminta Kaunisvaarassa on hyvin tärkeä Pajalan kunnalle ja koko läänille. Kestävä kaivostoiminta mahdollistaa pitkäaikaisen myönteisen taloudellisen ja yhteiskunnallisen kehityksen koko läänissä ja tarjoaa tärkeitä työpaikkoja ja kasvua niin Pajalaan kuin koko Tornionlaaksoon. Komissio haluaa kuitenkin korostaa, että kestävä kaivostoiminta edellyttää myös, että toiminta on kestävää ympäristöllisestä näkökulmasta, ja että voimassaolevat ympäristöluvan ehdot vastaavat niitä korkealle

asetettuja tavoitteita, jotka yleisesti asetetaan ympäristövaaralliselle toiminnalle. Tornion-Muonionjoen vesistö on eurooppalaisesta näkökulmasta ainutlaatuinen vesistö ja sen korkea ympäristöllinen tila pitää turvata.

Timo Jokelainen
puheenjohtaja

Johan Antti
varapuheenjohtaja

TIEDOKSI

Norrbottnen lääninhallitus
Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Kirunan kunta
Pajalan kunta
Övertomeån kunta
Haparannan kunta
Enontekiön kunta
Muonion kunta
Kolarin kunta
Pellon kunta
Ylitornion kunta
Tornion kaupunki